

En reaksjon på artikkel i Faktisk.no 8. juli 2019

Det er forstemmende å lese artikkelen «**Fakta før valget: Syv spørsmål og svar om vindmøller**». Mye av det er direkte galt eller villedende. For oss i La Naturen Leve - som ellers ikke er konspiratorisk anlagt - ligger dessverre spørsmålet snublende nær: Har det her funnet sted en dialog med norsk vindkraftbransje...?

Her er noen konkrete kommentarer til de enkelte punkter:

1. **Klima:** Påstanden om at det kreves syv måneder å gjenvinne de utslippene som kreves for å produsere en vindturbin er for enkel. Det ligger flere antakelser bak dette hvor man unnlater å ta med andre konsekvenser, som varige skader på natur og biologisk mangfold, arealtap, diverse utslipp i driftsperioden samt andre skadelige miljøvirkninger. Skader på myr og torv som binder CO₂, er f. eks. bare en av disse. En større feil er den påståtte, direkte klimaeffekten, altså at man legger til grunn at en KWh vindkraft erstatter en KWh kullkraft. Dette finnes det ingen annen dokumentasjon på enn klimalobbyens og vindkraftbransjens gjentatte påstander. Det er blitt sagt så mange ganger at det er blitt en vedtatt «sannhet». Faktum er: En rekke norske forskere fra ulike universiteter og institusjoner har i årevis trukket klimaeffekten i tvil, ikke minst på grunn av det europeiske kvotesystemet ETS. Pr. i dag finnes det ingen vitenskapelig metode som kvantifiserer/dokumenterer en bestemt klimaeffekt av norsk vindkraft. Det er til og med slik vindkraft eksportert til EU kan medføre økte utslipp dersom den går til økt forbruk, slik at det produseres mer forbruksvarer enn man ellers ville gjort. En annen oversett faktor er at produksjon av vindturbiner krever store mengder sjeldne jordmetaller. Disse utvinnes i Indre Mongolia i Kina under de verst tenkelige miljøforhold. Utslippene her regnes ikke med i bransjens "miljøregnskap". Se lenke her: <https://www.dailymail.co.uk/home/moslive/article-1350811/In-China-true-cost-Britains-clean-green-wind-power-experiment-Pollution-disastrous-scale.html>
2. **Støy:** Mange av de studiene som er gjennomført om støy er i stor grad påvirket av vindkraftindustrien. Det er åpenbart at Faktisk.no ikke har brydd seg med å innhente et representativt utvalg studier før konklusjonene trekkes. Dermed blir også tolkningene feil.
 - a. Skal man f. eks. demonstrere helseskade må man kjøre langtidsstudier over mange år. Da foreningen «Kræftens bekempelse» begynte et forskningsprosjekt i Danmark i 2013 av vindturbinestøy og mulig kreftfare, sa man at det krevdes minst 15 – 25 års eksponering for støy fra store turbiner for noenlunde sikkert å kunne dokumentere helseskade. Likevel fant man tegn på helseskader etter langt kortere eksponeringstid, men ikke nok til at det kunne konkluderes. Det at man ikke fant å kunne konkludere, ble deretter presentert av vindbransjen som en "frikjennelse".

- b. De naboene som plages mest av støyen har ofte flyttet og blir ikke med i studiene. Boligene deres er enten solgt eller står tomme. Slik er ikke studiene representative.
- c. En god del av spørsmålene i undersøkelsene er ofte ikke laget for å få frem fakta, men for å underbygge en bestemt konklusjon.
- d. Hva vet vi om folks erfaringer? Hva sier f. eks. naboer til det svenske vindkraftverket i Jädraås i Gästrikland om støyen? <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:758899/FULLTEXT01.pdf>

De intervjuade oppgav att vindkraftetableringen har förändrat ljudmiljön i området, där det tidigare var mycket tyst. De som stördes av buller från vindkraftverken. använde ord som "malande, nötande, dovt muller, scho-scho-scho från rotorbladen". Vid höga ljudnivåer var beskrivningarna "krossverk, skogsavverkningsmaskin" och flera av intervjuade gjorde jämförelsen med det brummande ljudet från flygplan på tomgång.

Ganske oppsiktsvekkende er denne fra Sverige (2014):
<http://uu.divaportal.org/smash/get/diva2:774947/FULLTEXT03.pdf>

der forskerne påviser at både værforhold og terreng påvirker støybildet i betydelig grad. Det ble gjennomført to års målinger ved ulike årstider:

Vid klara kvällar, nätter och morgnar kan amplitudmodulerat ljud höras på stora avstånd då väderförhållandena är olika i det stora vertikala skiktet som rotorbladen sveper igenom. Og videre: Vädret i kombination med markförhållande, i synnerhet snötäckt mark, gav variationer på upp till 14 dBA på en kilometers avstånd från verken.

Forøvrig hadde LNL i 2018 en artikkel i tidsskriftet Pan som tegnet et helt annet bilde av støyproblematikken, se her:
<https://www.harvestmagazine.no/pan/som-en-gjest-i-landskapet>

3. Hvor dyr er strømmen: Her presenteres igjen ufullstendig informasjon. Nettleiekostnader for nytt kraftnett og utenlandskabler for å eksportere strømmen er ikke med. Dette innebærer enorme kostnader som må innregnes. Fosenuitbyggingen utløste for eksempel 5, 5 milliarder investering som skal dekkes av forbrukerne over nettleien. Gunstige avskrivningsregler og elsertifikater som forbrukerne skal betale frem til 2035 er heller ikke med i bransjens regnestykker. Verdien av norsk urørt natur er satt til null. Økonomiske belastninger for naboer og utenforstående grunneiere i form av redusert eiendomsverdi, ødelagt hyttemarked og helsemessige kostnader er heller ikke med. Ingen har våget å kvantifisere virkningen på reiselivet, men det sier seg selv at vi skyter oss selv i foten når vi ødelegger naturen som er norsk reiselivs varemerke. Dette har både Turistforeningen og NHO Reiseliv reagert på. Så hva er egentlig en strømkostnad?

Det har åpenbart ikke Faktisk.no reflektert over, siden de skriver: *Dette innebærer at strømmen fra vindmøllene vil være svært lønnsom uten subsidier.* Her tenker man bare på utbyggernes snevre, økonomiske egeninteresse.

Konklusjonen om at vindkraft vil medføre redusert strømpris er forøvrig bare korrekt dersom man produserer kraft inn i et isolert norsk kraftmarked. Men våre kraftsystemer er ikke isolert – og med flere og flere kabler til utlandet blir vi mer og mer integrert. Dermed importerer vi høye utenlandske strømpriser. Mer vindkraft betyr mer kraft som må eksporteres. Det fører til at man må bygge flere utenlandskabler og dermed igjen økt kraftutveksling med høykostland.

Det er ellers all grunn til å legge merke til hvem som er Faktisk.no's kilde for dette avsnittet: Firmaet Lazard er verdens største finansrådgiver og lever blant annet av å tilrettelegge salg av vindkraftverk. Fornybar energi er i dag ett av de viktigste satsningsområdene for finansbransjen. Vår tillit vurderinger fra firmaer med så store økonomiske interesser er sterkt begrenset!

5. Hvordan får utbyggere godkjent nye vindkraftverk?: NVEs grunnlag for å gi konsesjon til nye vindkraftverk sies å være en bred samfunnsmessig vurdering, der en rekke hensyn skal telle med. I virkeligheten er det ikke slik, det viser en rekke vurderinger av NVEs konsesjonspraksis, bl. a. fra Miljødirektoratet og Fridtjof Nansens Institutt. Kjenner man ikke MDs kritiske rapport fra 2105?

Et viktig kriterium for NVE synes å være prosjektets lønnsomhet. For NVE kan det meste av andre hensyn overstyres dersom lønnsomhet konstateres. Naturinngrep, mangfold, truede arter, støy og andre viktige hensyn kommer dessverre langt ned på NVEs prioriteringsliste. Har virkelig ikke Faktisk.no fått med seg debatten om NVEs konsesjonspraksis? Har man ikke engang lagt merke til at selv NVE nå tar selvkritikk og strammer inn sin konsesjonsgivning?

6. Hvor farlige er vindturbiner for fugler og annet dyreliv? Her siterer Faktisk.no bl. a. en studie som er publisert i Renewable Energy - og mister dermed all troverdighet. Dette er et bransjetidsskrift (<https://www.renewableenergymagazine.com/>) med sin egen klare agenda, på vegne av fornybarbransjen. Det er oppsiktsvekkende at Faktisk.no ikke f. eks. har konsultert Norsk Ornitologisk Forening før man skriver om vindkraft og fugl. Å påstå at atomkraft dreper flere fugler enn vindturbiner er absurd. Å bringe estimer for fugler drept av katter er bare pinlig. Hvor mange katter har Faktisk.no sett drepe truede arter som havørn, kongeørn, hubro og storlom?

Når det gjelder annet dyreliv er det forsket lite i Norge, av den gode grunn at vindkraften er relativt ny. Men når Faktisk.no nevner villrein, er det all grunn til å nevne den viktige problemstillingen som angår tamrein, bl. a. fordi mange mennesker i Norge lever av reindrift. Her er det forsket litt i Norge og mer i Sverige. Hvorfor har ikke Faktisk.no fått med seg f. eks. denne rapporten fra Sverige 2016: Renar och vindkraft II - Vindkraft i drift och effekter på renar och renskötsel

https://pub.epsilon.slu.se/13562/7/skarin_a_et_al_160818.pdf

7. Hvorfor bygges ikke alt til havs? Godt spørsmål - som heldigvis opptar flere og flere, både forskere og politikere. Det kan selvfølgelig bli konflikter på havvind også, men miljø- og naturkonsekvensene er svært mye mindre enn for landvind. Menneskelige konsekvenser er tilnærmet null. Vindkraftverk på havet leverer også mye mer stabil strøm - og med fallende kostnader vil det om ikke lenge kunne oppnås lønnsomhet. Hvorfor ikke vente ti år og spare naturen? Det spørsmålet f. eks. stilt av norske forskere i denne lenken: <https://www.dn.no/forskningviser-at-/klima/energi/fornybar-energi/ventepremie-a-hente-i-vind/2-1-554551>

Vi forventer en snarlig, ny versjon av artikkelen i Faktisk.no. Det er nødvendig for å gjenopprette tilliten til dette nettstedet.